

9. CONSERVAREA ȘI AMELIORAREA BIODIVERSITĂȚII

9.1. Măsurile în favoarea conservării biodiversității din siturile Natura 2000

Baza legislativă pentru înființarea rețelei Natura 2000 o constituie Directivele 79/409/EC („Directiva Păsări”) și 92/43/EEC („Directiva Habitate”).

Conform Directivei Habitate, scopul rețelei Natura 2000 este de a stabili un „statut de conservare favorabil” pentru habitatele și speciile considerate a fi de interes comunitar. Conceptul de „statut de conservare favorabil” este definit în articolul 1 al directivei habitate în funcție de dinamica populațiilor de specii, tendințe în răspândirea speciilor și habitatelor și de restul zonei de habitate.

Cele șase criterii pan-europene ce oferă baza de monitorizare a gospodăririi durabile a pădurilor sunt:

- C1: menținerea și lărgirea adecvată a resurselor forestiere;
- C2: menținerea sănătății și vitalității ecosistemelor de pădure;
- C3: menținerea și încurajarea funcțiilor productive ale pădurii (produse lemnoase și nelemnoase/accesorii);
- C4: menținerea, conservarea și extinderea diversității biologice în ecosistemele de pădure;
- C5: menținerea și extinderea funcțiilor de protecție prin gospodărirea pădurii (mai ales protecția solului și apei);
- C6: menținerea celorlalte funcții și situații socio-economice existente.

Conservarea biodiversității este unul dintre obiectivele de gospodărire prioritare avute în vedere la amenajarea pădurilor. El răspunde cerințelor unei gospodăririi durabile a pădurilor, contribuind la conservarea speciilor și habitatelor naturale.

Conservarea biodiversității vizează realizarea mai multor obiective ce conduc la adoptarea următoarelor tipuri de măsuri:

- *măsuri generale favorabile biodiversității*, urmărite la nivelul fiecărui arboret, oricare ar fi funcțiile atribuite pe care acesta le îndeplinește, respectiv unitatea de gospodărire din care face parte;
- *măsuri specifice*, urmărite la nivelul pădurilor cu rol de ocrotire a ecofondului și genofondului forestier.

9.1.1. Măsuri generale favorabile biodiversității

Măsurile generale favorabile biodiversității sunt acele măsuri menite să asigure conservarea diversității biologice, la nivelul tuturor ecosistemelor forestiere, în vederea maximizării funcției ecoprotective, prin conservarea diversității genetice și specifice.

Pentru asigurarea biodiversității, în pădurile și terenurile destinate împăduririi din unitatea de producție și protecție în studiu (ca de altfel, în întreg fondul forestier național) se vor avea în vedere următoarele măsuri:

- promovarea cu prioritate a regenerării naturale a arboretelor, cu prilejul aplicării tratamentelor silviculturale, prin alegerea tratamentelor cu perioade medii și lungi de regenerare, în funcție de speciile din compoziția arboretelor respective, conform criteriilor de alegere a tratamentelor din normele tehnice în vigoare;

- în cazul în care regenerarea naturală nu este posibilă din diferite cauze, regenerarea artificială se va face numai cu puieți de proveniență locală (proveniți din sămânța rezervațiilor sau arboretelor valoroase din zonă, care și-au dovedit, prin însăși vegetația bună, rezistența la diverșii factori destabilizatori ce se manifestă), astfel asigurându-se conservarea genofondului și ecofondului local, implicit a biodiversității. De altfel, populația locală este, în cele mai multe cazuri, unitatea de bază în raport cu care se stabilește strategia de management forestier;

- la constituirea subparcelelor trebuie să se acorde o atenție sporită mărimii viitoarelor subparcele – se vor constitui u.a. cu suprafețe cât mai mari posibil, dar care, conform criteriilor de constituire a subparcelelor, să fie constituite din elemente de arboret din una sau mai multe specii, dar din aceeași populație (proveniență), de aceeași vârstă sau de vârste apropiate și din 1 - 2 clase de producție;

- pentru conservarea ecotipurilor (climatice, edafice, biotice), este necesară includerea lor în subparcele distincte, în vederea stabilirii de țeluri de gospodărire corespunzătoare;

- prin aplicarea lucrărilor silvotehnice se impune menținerea unui amestec bogat de specii la nivelul fiecărui arboret, prin promovarea tuturor speciilor adaptate condițiilor staționale locale, potrivit tipului natural fundamental de pădure, în proporții corespunzătoare ecologic și economic, astfel păstrându-se bogăția de specii din fiecare zonă în parte, implicit caracterul natural al ecosistemelor;

- extragerea speciilor alohtone (speciile introduse artificial sau cele pioniere, regenerate natural dar necorespunzătoare tipului de pădure natural fundamental din ecosistemul respectiv), prin intervențiile silvotehnice, atunci când acestea devin invazive;

- în arboretele în care este prezent subarboretul, acesta nu trebuie extras prin lucrările silvotehnice, cu excepția situațiilor în care afectează instalarea regenerării naturale în arboretele parcurse sau de parcurs cu tăieri de regenerare, sau împiedică dezvoltarea bună a arboretelor tinere. Când subarboretul afectează viitorul arboret sau arboretul din suprafața în care este instalat, se va extrage un anumit procent din suprafața ocupată, măsură ce face parte fie din lucrările de ajutorare a regenerării naturale (în cazul arboretelor incluse în planul decenal de recoltare a produselor principale), fie se face simultan cu degajările (în situația în care speciile arbustive stânjenesc dezvoltarea arboretelor tinere);

- în culturile instalate pe terenurile degradate, speciile arbustive vor fi protejate, la liziere și/sau luminișurile din cuprinsul arboretelor, astfel încât aici vânatul să găsească adăpost și hrană și să afecteze, cât mai puțin posibil, culturile tinere nou instalate;

- se vor menține și întreține terenurile pentru hrana vânatului, ca și micile poieni și luminișuri din arborete, în vederea conservării păturii erbacee, respectiv păstrarea unei suprafețe cu aspect mozaicat, diversificat;

- la executarea lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor, sau cu prilejul efectuării tăierilor de regenerare, se va păstra o parte din arborii morți „pe picior” și/sau „la sol”, în vederea protejării unor specii de păsări care cuibăresc în acești arbori și pentru conservarea microflorei și microfaunei locale;

- în cuprinsul arboretelor, în situația în care există, se vor păstra și „arbori pentru biodiversitate”, constituiți în buchete, grupe de arbori sau porțiuni mai mari, reprezentative sub aspectul biodiversității. Aceste porțiuni se pot constitui și ca subparcele distincte, ce urmează să fie conduse până la limita longevității, urmând a fi apoi înlocuite, progresiv, cu alte porțiuni/buchete/grupe asemănătoare, cu prilejul tăierilor de regenerare. Este de dorit ca acești „arbori pentru biodiversitate” să fie cât mai dispersați pe cuprinsul unității de gospodărire. În acest scop pot fi selectați, din timp, arbori care prezintă putregai, scorburi, arbori cu lemn aflat într-un stadiu avansat de descompunere, dar nu în arborete afectate, cel puțin slab, de factori destabilizatori (atacuri de insecte, uscări, vătămări produse de vânt, de zăpadă sau de vânat, răniri prin aplicarea lucrărilor silvotecnice etc.);

- se va avea în vedere menținerea bălților, pâraielor, izvoarelor, oricăror luciuri mici de apă, zonelor mlăștinoase, smîrcurilor, zonelor ripariene. La executarea lucrărilor silvice să se procedeze de așa natură încât să se evite fluctuații excesive al nivelului apelor, degradării digurilor naturale și, bineînțeles, poluarea apelor. Eventualele izvoare de apă deranjate prin lucrări trebuie refăcute cât mai rapid;

- prin aplicarea măsurilor silviculturale prevăzute în amenajament se va urmări echilibrarea structurii pe clase de vârstă a arboretelor, în vederea asigurării conservării/diversificării biodiversității, cunoscut fiind că fiecărei clase de vârstă îi corespunde un anumit nivel de biodiversitate;

- arboretele se vor conduce la vârste mari, potrivit exploatabilității tehnice sau de protecție, care să favorizeze adoptarea de cicluri de producție lungi, astfel creîndu-se premisele sporirii/diversificării biodiversității, știut fiind că existența arboretelor exploatabile, cu vârste înaintate, denotă un nivel ridicat al biodiversității;

- prin măsurile prevăzute de amenajament (*dar și în timpul executării lucrărilor silvotecnice*), se va urmări și protejarea habitatelor marginale/fragile (*liziere, zone umede, păduri ripariene, grohotișuri, stâncării etc.*), în vederea menținerii condițiilor specifice ce au condus la biodiversitatea ce trebuie protejată, specifică fiecărei zone în parte;

- ori de câte ori într-un arboret se identifică unul sau mai multe elemente remarcabile care pot să facă obiect de conservare, suprafața în care se află va fi individualizată prin constituirea unei subparcele aparte, urmând a i se aplica un regim de gospodărire favorabil protejării elementului/elementelor respectiv(e) și habitatului zonal.

În cele ce urmează, se prezintă o selecție, atât din *recomandările pentru planificarea gospodăririi pădurii*, cât și din cele *pentru practicile de gospodărire a pădurilor, bazate pe conservarea naturii, ca obiectiv prioritar în gospodărirea siturilor Natura 2000*.

Menținerea sănătății și vitalității ecosistemelor de pădure

■ „Practicile de gospodărire a pădurilor trebuie să utilizeze cât mai bine structurile și procesele naturale și să folosească măsuri biologice preventive ori de câte ori este posibil și cât de mult permite economia pentru a întări sănătatea și vitalitatea pădurilor. Existența unei diversități genetice, specifice și structurale adecvate întărește stabilitatea, vitalitatea și rezistența pădurilor la factori de mediu adversi și duce la întărirea mecanismelor naturale de reglare”.

■ „Se vor utiliza practici de gospodărire a pădurilor corespunzătoare, ca reîmpădurirea și împădurirea cu specii și proveniențe de arbori adaptate sitului precum și tratamente, tehnici de recoltare și transport care să reducă la minim degradarea arborilor și/sau a solului. Scurgerile de ulei în cursul operațiunilor forestiere sau depozitarea nereglementară a deșeurilor trebuie strict interzise”.

■ „Utilizarea pesticidelor și erbicidelor trebuie redusă la minimum prin studierea alternativelor silvice potrivite și a altor măsuri biologice”.

Menținerea și încurajarea funcțiilor productive ale pădurii (produce lemnoase și nelemnoase/accesorii)

■ Operațiunile de regenerare, îngrijire și recoltare trebuie executate la timp și în așa fel încât să nu scadă capacitatea productivă a sitului, de exemplu prin evitarea degradării arboretului și arborilor rămași, ca și a solului și prin utilizarea sistemelor corespunzătoare produselor, atât lemnoase cât și nelemnoase, nu trebuie să depășească un nivel durabil pe termen lung iar produsele recoltate trebuie utilizate în mod optim, urmărindu-se rata de reciclare a nutrienților.

■ Recoltarea produselor, atât lemnoase cât și nelemnoase, nu trebuie să depășească un nivel durabil pe termen lung, iar produsele recoltate trebuie utilizate în mod optim, urmărindu-se rata de reciclare a nutrienților.

■ Se va proiecta, realiza și menține o infrastructură adecvată (drumuri, căi de scos-apropiat sau poduri) pentru a asigura circulația eficientă a bunurilor și serviciilor și în același timp a asigura reducerea la minimum a impactului negativ asupra mediului.

Menținerea, conservarea și extinderea diversității biologice în ecosistemele de pădure

■ Planificarea gospodăririi pădurilor trebuie să urmărească menținerea, conservarea și sporirea biodiversității ecosistemice, specifice și genetice, ca și menținerea diversității peisajului.

■ Amenajamentele silvice, inventarierea terestră și cartarea resurselor pădurii trebuie să includă biotopurile forestiere importante din punct de vedere ecologic și să țină seama de ecosistemele forestiere protejate, rare, sensibile sau

reprezentative ca suprafețele ripariene și zonele umede, arii ce conțin specii endemice și habitate ale speciilor amenințate ca și resursele genetice în situ periclitare sau protejate.

- Se va prefera regenerarea naturală cu condiția existenței unor condiții adecvate care să asigure cantitatea și calitatea resurselor pădurii și ca soiurile indigene existente să aibă calitatea necesară sitului.

- Pentru împăduriri și reîmpăduriri vor fi preferate specii indigene și proveniențe locale bine adaptate la condițiile sitului. Pentru a suplimenta soiurile locale se vor introduce specii, soiuri și varietăți numai după ce s-a făcut evaluarea impactului lor asupra ecosistemului și asupra integrității genetice a speciilor indigene și a proveniențelor locale și s-a constatat că impactul negativ poate fi evitat sau diminuat.

- Practicile de management forestier trebuie să promoveze, acolo unde este cazul, diversitatea structurilor, atât orizontale cât și verticale, ca de exemplu arboretul de vârste inegale, și diversitatea speciilor, arboret mixt, de pildă. Unde este posibil, aceste practici vor urmări menținerea și refacerea diversității peisajului.

- Practicile gospodăririi tradiționale care au creat ecosisteme valoroase, cum sunt crângurile în siturile corespunzătoare, trebuie sprijinite, atunci când există posibilitatea economică.

- Infrastructura trebuie proiectată și construită așa încât afectarea ecosistemelor să fie minimă, mai ales în cazul ecosistemelor și rezervelor genetice rare, sensibile sau reprezentative, și acordându-se atenție speciilor amenințate sau altor specii cheie - în mod special modelelor lor de migrare”.

- Arborii uscați, căzuți sau în picioare, arborii scorburoși, pâlcuri de arbori bătrâni și specii deosebit de rare de arbori trebuie păstrate în cantitatea și distribuția necesare protejării biodiversității, luându-se în calcul efectul posibil asupra sănătății și stabilității pădurii și ecosistemelor înconjurătoare.”

- Biotopurile cheie ale pădurii ca de exemplu surse de apă, zone umede, trebuie protejate și, dacă este cazul, refăcute în cazul în care au fost degradate de practicile forestiere.

Menținerea și îmbunătățirea funcțiilor de protecție (protecția solului și apei mai ales) prin gospodărirea pădurii

- Suprafețele recunoscute ca îndeplinind funcții specifice de protecție pentru societate trebuie înregistrate și cartate precum și incluse în planurile de management al pădurii.

- Se va acorda o atenție sporită operațiunilor silvice desfășurate pe soluri sensibile/instabile sau zone predispuse la eroziune ca și celor efectuate în zone în care se poate provoca o eroziune excesivă a solului în cursurile de apă. În aceste zone se va evita utilizarea tehnicilor necorespunzătoare, ca arături la adâncime, și utilizarea utilajelor necorespunzătoare. Se vor lua măsuri speciale pentru reducerea presiunii populației animale în păduri.

■ Se va acorda o atenție deosebită practicilor forestiere din zonele forestiere cu funcție de protejare a apei, pentru evitarea efectelor adverse asupra calității și cantității surselor de apă. Se va evita de asemenea utilizarea necorespunzătoare a chimicalelor sau a altor substanțe dăunătoare ori a practicilor silviculturale neadecvate ce pot influența negativ calitatea apei.

Menținerea celorlalte funcții și situații socio-economice

■ Planurile de management forestier trebuie să urmărească respectarea multiplelor funcții ale pădurii în raport cu societatea, să aibă în vedere rolul exploatării pădurii în dezvoltarea rurală și mai ales să analizeze noile posibilități de creare a locurilor de muncă în raport cu funcțiile socio-economice ale pădurilor.

■ Drepturile de proprietate și deținere a terenurilor trebuie bine clarificate, documentate și stabilite pentru suprafețele forestiere relevante. În egală măsură drepturile legale, cutumiare și tradiționale asupra terenului împădurit trebuie clarificate, recunoscute și respectate.

■ Siturile recunoscute ca având o semnificație istorică, culturală sau spirituală vor fi protejate și administrate într-un mod corespunzător semnificației sitului.

■ Este recomandabil ca practicile de gospodărire a pădurii să folosească din plin experiența și cunoștințele locale despre pădure, furnizate de comunitățile locale, deținătorii de păduri, ONG-uri și localnici.

9.1.2. Măsurile specifice favorabile biodiversității în suprafața zonelor protejate din U.P. în studiu

Măsurile specifice favorabile biodiversității sunt cele menite să asigure conservarea și/sau protecția valorilor de biodiversitate (obiectivelor de conservare) pentru care pădurilor și terenurilor de împădurit respective li s-au atribuit funcții prioritare de protecție (subgrupa 1.5 – păduri de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului forestier).

Amenajamentele silvice dispun de mijloace de identificare, de descriere și de inventariere a biodiversității, la diferite niveluri ale acesteia.

Elemente ale biodiversității sunt cuprinse în descrierea parcelară, cu referiri la tipologia stațională și la tipologia habitatelor naturale.

9.1.3. Aree naturale protejate de pe teritoriul U.P. III Iarba Rea, habitate și specii protejate existente în acestea, măsuri de conservare

Peste zona teritorială a U.P. III Iarba Rea se suprapune situl de importanță comunitară de tip „B” **ROSCI0260** - „Valea Cepelor”.

Tabelul 9.1.3.1.

Arie protejată	U.P.	Parcele / u.a. componente	Categorii de folosință forestieră (ha)					
			Pădure	CR	Afectate	Neprod.	Ocupații	Total
ROSCI0260 „Valea Cepelor”	III	25%, 77%, 78%	74,22	-	-	2,33	2,24	78,79
Total ROSCI0260		-	74,22	-	-	2,33	2,24	78,79

9.1.3.1. Situl de importanță comunitară ROSCI0260 „Valea Cepelor”

Situl de tip „B” *ROSCI0260 „Valea Cepelor”* a fost desemnat prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007, privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice Natura 2000 în România, modificat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011.

9.1.3.1.1. Principalele caracteristici ale sitului

Suprafața totală a sitului este de **781,90 ha**.

Din suprafața totală a U.P. - ului în studiu doar 74,22 ha, fac parte din situl ROSCI0260, suprafața respectivă reprezentând aproximativ 6% din totalul U.P. III Iarba Rea și mai puțin de 1% din suprafața sitului. Arboretele din cadrul ariei protejate sunt incluse în subunitățile de gospodărire „A” și „M”, fiind încadrate în categoriile funcționale 1.2A, 1.2C, și 1.5Q.

Situl Natura 2000 ROSCI0260 – Valea Cepelor nu se suprapune cu alte arii naturale protejate, se învecinează la Nord – Nord Est cu situl Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, situl Natura 2000 ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, Parcul Natural Apuseni și este limitrof la Vest cu situl Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor.

Situl este amplasat în Munții Apuseni, respectiv Munții Biharia, pe cuprinsul a două județe, Alba (96%) și Bihor (4%). Coordonatele sitului: latitudine N 46° 26' 46" și longitudine E 22° 42' 54". Situl face parte din regiunea biogeografică alpină. Altitudinea medie: 1521 m (minimă 887 m și maximă 1848 m).

Date referitoare la geologie, hidrologie și climă din cuprinsul sitului sunt prezentate pe larg în studiul general întocmit la nivel de ocol.

9.1.3.1.2. Habitate și specii de interes comunitar din situl ROSCI0260

Calitate și importanță: Situl este important pentru conservarea unor specii rare și vulnerabile de tip arctic-alpin în zona Munților Apuseni.

Tipuri de habitate prezente în sit:

- 3220 Cursuri de apă montane și vegetația erbacee de pe malurile acestora
- 4060 Tufărișuri alpine și boreale
- 4070* Tufărișuri de *Pinus mugo* și *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsutum*)
- 6230* Pajiști de *Nardus* bogate în specii, pe substraturi silicaticice din zone montane (și submontane, în Europa continentală)

- 6510 Fânețe de joasă altitudine (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 8110 Grohotișuri silicice din etajul montan până în etajul nival (*Androsacetalia alpinae* și *Galeopsietalia ladani*)
- 9110 Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*
- 9410 Păduri acidofile de molid (*Picea*) din etajul montan până în cel alpin (*Vaccinio-Piceetea*)

De asemenea, situl prezintă importanță deosebită pentru unele specii de faună de interes comunitar.

Obiectivele de protejat sunt anumite specii de amfibieni, nevertebrate și plante, enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, precum și alte specii de faună și floră, neenumerate în anexa amintită. Acestea sunt prezentate în continuare, cu specificarea că **toate datele prezentate, ca și cele precedente, se referă la întreaga suprafață a sitului:**

► **Specii de amfibieni enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE:**

1193 Buhai de baltă cu burta galbenă (*Bombina variegata*);

4008 Triton comun transilvănean (*Triturus vulgaris ampelensis*).

► **Specii de nevertebrate enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE:**

4046 Calul dracului (*Cordulegaster heros*).

► **Specii de plante enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE:**

4070* Clopoțel (*Campanula serrata*);

4116 Iarba Gâtului (*Tozzia carpathica*).

► **Alte specii importante de floră și faună:** *Achillea distans*, *Adenostyles alliariae*, *Alnus viridis*, *Aposeris foetida*, *Arnica montana*, *Campanula patula* ssp. *abietina*, *Cardaminopsis halleri* ssp. *ovirensis*, *Carex atrata*, *Cicerbita alpina*, *Crepis viscidula*, *Dianthus barbatus* ssp. *compactus*, *Diphasiastrum alpinum*, *Festuca airoides*, *Festuca nigrescens*, *Gentiana punctata*, *Geranium sylvaticum*, *Hypochoeris uniflora*, *Juniperus communis* ssp. *alpina*, *Knautia longifolia*, *Laserpitium krapfii*, *Ligusticum mutellina*, *Lilium jankae*, *Omalotheca supina*, *Phleum alpinum* ssp. *Alpinum*, *Pinus mugo*, *Pseudorchis albida*, *Rhodiola rosea*, *Salix silesiaca*, *Saxifraga stellaris*, *Silene pusilla*, *Thymus bihoriensis*, *Viola declinata*.

Habitatele forestiere din fondul forestier proprietate publică a statului, din U.P. – ul analizat, sunt prezentate în tabelul 9.1.3.1.3.1.

9.1.3.1.3. Evidența habitatelor forestiere (păduri și terenuri destinate împăduririi), din U.P. III Iarba Rea, zona de suprapunere cu situl ROSCI0260

Tabelul 9.1.3.1.3.1.

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat românesc	Tip pădure	Suprafața	
			ha	%
6520 - Păduri de fag de tip <i>Luzulo-Fagetum</i>	R4102 - Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>), fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și brad (<i>Abies alba</i>) cu <i>Hieracium rotundatum</i>	134.1 - Amestec de rășinoase și fag pe soluri schelete (m)	68,70	87
Total 6520			68,70	87
9410 - Păduri acidofile de <i>Picea</i> din etajul montan (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	R4203 - Păduri sud – est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) cu <i>Soldanella hungarica</i>	115.4 - Molidiș de limită cu <i>Vaccinium</i> (i)	1,95	2
	R4206 - Păduri sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și brad (<i>Abies alba</i>) cu <i>Hieracium rotundatum</i>	115.3 – Molidiș de limită cu <i>Vaccinium myrtillus</i> (i)	3,57	5
Total 9410			5,52	7
Alte terenuri din fondul forestier			4,57	6
Total arie naturală protejată			78,79	100

Pe lângă habitatele anterior prezentate, U.P. III Iarba Rea mai include și alte terenuri cu destinație specială – suprafețe care, datorită diverselor motive, nu au putut fi încadrate într-un habitat anume. Situația acestora este următoarea:

- terenuri neproductive 2,33 ha;
- terenuri scoase temporar din fondul forestier (deținute de persoane fizice sau juridice, fără aprobări legale necesare, ocupații și litigii 2,24 ha.

Total terenuri ce nu au putut fi neîncadrate în habitate 4,57 ha

9.1.3.1.4. Corespondența între habitatele de interes comunitar și unitățile amenajistice din situl ROSCI0260, teritoriul U.P. III Iarba Rea

Tabelul 9.3.1.4.1.

Tipul de habitat Natura 2000	Tipul de habitat românesc	Tipul natural fundamental de pădure	Unitățile amenajistice componente	Suprafața	
				ha	%
9110	R4102	134.1	77 B, 78 B	68,70	93
Total habitat 9110				68,70	93
9410	R4203	115.4	III 25 D	1,95	3
	R4206	115.3	III 77 C	3,57	5
Total habitat 9410				5,52	7
Total fără corespondență Natura 2000				-	-
Total păduri și terenuri destinate împăduririi				-	-
TOTAL HABITATE				74,22	100

9.1.3.1.5. Vulnerabilitate

Conform Planului de Management aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1558/2016, presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme din trecut sau care au loc în prezent și care afectează, în mod cumulativ (efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene) sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme pe viitor, putând afecta în mod cumulativ (efectul mai multor acțiuni și / sau fenomene) sau, separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile.

Mediul de viață al speciilor din situl ROSCI0260 constituie și locul de desfășurare a diverselor activități umane, cele mai multe cu caracter perturbator, în sensul restrângerii arealului speciilor vizate și tulburării liniștii și condițiilor de viață. Dintre aceste activități, au fost identificate cele mai dăunătoare dezvoltării normale a speciilor, la care atât populațiile cât și habitatele în care acestea trăiesc, prezintă o vulnerabilitate sporită:

- A01. Cultivare;
- A04.02.05. Pășunatul neintensiv în amestec de animale;
- B02. Gestionarea și utilizarea pădurii și plantației;
- E01.02. Urbanizare discontinuă;
- D01.02. Drumuri, autostrăzi;
- D01.01. Poteci, trasee, trasee pentru ciclism;
- F03.01. Vânătoare;
- F03.02.03. Capcane, otrăvire, braconaj;
- G01.02. Mersul pe jos, călărie, vehicule non-motorizate;
- F04.02. Colectarea (ciuperci, licheni, fructe de pădure etc.);
- F04. Luare/prelevare de plante terestre, în general;

9.1.3.1.6. Lucrările prevăzute în amenajament să se execute în perioada de aplicabilitate a amenajamentului (10 ani) în zona de suprapunere a sitului ROSCI0260 peste U.P. III Iarba Rea

Recapitularea lucrărilor prevăzute de amenajament, pe categorii de lucrări

Tabelul 9.1.3.1.6.1.

SCI sau SPA	Tip habitat Natura 2000	Lucrări propuse*		
		Denumire	Suprafață	
			ha	%
ROSCI0260	9110	Rărituri	68,70	93
	9410	Împăduriri	1,37	2
		Completări	0,27	-
		Îngrijirea culturilor tinere	1,37	2
		Îndepărtarea humusului brut	0,43	1
		Receperea semințișului vătăm.	0,12	-
		Descopleșirea seminț. naturale	0,98	1
		Tăieri de conservare	5,52	7
Total ROSCI0260		-	74,22	100
Total suprafață în situri Natura 2000		-	74,22	100

Din tabelul precedent se evidențiază faptul că cea mai mare parte a suprafeței (peste 94%) se va parcurge doar cu lucrări de îngrijire.

9.1.3.1.7. Măsuri de conservare a sitului ROSCI0260

În vederea protejării sitului de importanță comunitară, sunt necesare o serie de măsuri, printre care:

- inventarierea, pe cât posibil, a actualelor și potențialelor zone de reproducere a speciilor protejate în cadrul sitului;
- limitarea oricărui tip de activitate care poate cauza alterarea habitatelor de hrănire și reproducere a speciilor protejate;
- evitarea insecticidelor puternice, care reduc diversitatea speciilor și cauzează, în mod secundar, otrăvirea;
- limitarea noilor proiecte urbane, incluzând așezările împrăștiate în habitatele de pădure importante pentru speciile protejate;
- limitarea construirii de noi parcuri eoliene sau alte mari construcții industriale în apropierea zonelor de reproducere sau de hrănire a speciilor protejate;
- înființarea, dezvoltarea și menținerea unor arborete cu o structură cât mai diversificată;
- interzicerea sau limitarea turismului și a altor activități antropice în zonele critice în timpul celor mai sensibile perioade (de reproducere și de creștere a puilor);
- monitorizarea anuală standardizată pentru a putea determina tendințele populaționale;
- limitarea sau stoparea vânătorii, cel puțin în perioadele critice;
- obținerea aprobărilor legale a criteriilor de management, conservare și restaurare, pentru conservarea speciilor protejate în timpul activităților silvice și în planurile de vânătoare.

9.2. Păduri cu valoare ridicată de conservare

9.2.1. Ce sunt Pădurile cu Valoare Ridicăță de Conservare – PVRC

Arboretele, implicit pădurile, prin însăși existența lor, îndeplinesc funcții de protecție dintre cele mai diverse, asigurând servicii de natură socială indispensabile comunităților umane, deci, pădurea prezintă multiple valori. Acolo unde aceste valori sunt considerate a fi de o importanță excepțională sau critică, pădurea poate fi definită ca o *pădure cu valori ridicate de conservare*.

Deci, *pădurile cu valoare ridicată de conservare* sunt acele *păduri care au o importanță critică din perspectiva protejării mediului, a conservării biodiversității și a valorilor culturale și religioase ale comunităților locale*. Conceptul de „păduri cu valoare ridicată de conservare (PVRC)” a fost definit prima dată de Forest Stewardship Council (www.fsc.org) și se regăsește în cadrul principiului nr. 9 din standardul de certificare F.S.C., publicat prima dată în anul 1999.

Considerat separat de certificarea forestieră, acest concept s-a dovedit a fi un mod efectiv de a dovedi sau verifica *managementul responsabil al resurselor forestiere (gestionarea durabilă a pădurilor)*. Ca urmare, el este folosit independent în multe domenii, cum ar fi: conservarea și gestionarea resurselor naturale, elaborarea politicilor de achiziții în cadrul companiilor care prelucrează și valorifică produse forestiere și chiar în elaborarea politicilor agențiilor guvernamentale.

Exemple de păduri cu valoare ridică de conservare pot fi:

- o pădure care protejează unica sursă de apă potabilă pentru o localitate;
- suprafețe forestiere care adăpostesc specii endemice sau amenințate cu dispariția sau ecosisteme rare;
- păduri legate de sărbători tradiționale sau care adăpostesc monumente istorice, locuri de pelerinaj, unități de cult de care este legată identitatea comunităților respective;
- o pădure care adăpostește un sit arheologic important;
- păduri care asigură anumite produse pentru comunități locale dependente de acest fel de resurse, etc.

Pădurile cu valoare ridicată de conservare trebuie astfel gestionate încât să se mențină și chiar să sporească valorile ridicate de conservare identificate în cuprinsul acestora.

9.2.2. Categori de Păduri cu Valoare Ridică de Conservare

Pădurile cu valoare ridicată de Conservare (P.V.R.C.) sunt clasificate conform Ghidului de identificare a Pădurilor cu Valoare ridicată de Conservare și a principiului 9 din standardul F.S.C., în următoarele categorii:

- **VRC 1 – Suprafețe forestiere care conțin zone cu biodiversitate ridicată de importanță globală, locală sau regională**, cu următoarele subcategorii:
 - **VRC 1.1** – arii protejate;
 - **VRC 1.2** – specii amenințate și periclitare;
 - **VRC 1.3** – specii endemice;
 - **VRC 1.4** – utilizarea sezonală critică.
- **VRC 2 – Suprafețe forestiere extinse de importanță globală, regională sau națională.**
- **VRC 3 – Suprafețe forestiere care sunt localizate în sau conțin ecosisteme rare, amenințate sau periclitare.**
- **VRC 4 – Suprafețe forestiere care asigură servicii de bază în situații critice**, cu următoarele subcategorii:
 - **VRC 4.1** – Păduri de importanță deosebită pentru surse unice de apă potabilă, bazine hidrografice și captări de apă;

- **VRC 4.2** – Păduri critice pentru controlul procesului de eroziune;
- **VRC 4.3** – Zone forestiere cu impact critic asupra terenurilor agricole sau piscicole.
- **VRC 5** – *Suprafețe forestiere ce satisfac nevoi de bază pentru comunitățile locale*
- **VRC 6** – *Suprafețe forestiere a căror valoare este esențială pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone.*

9.2.2.1. Situația categoriilor și subcategoriilor P.V.R.C. și obiectivele protejate prin acestea

Pădurile din cuprinsul U.P. III Iarba Rea nu sunt certificate F.S.C.

9.3. Efectul aplicării prevederilor amenajamentului silvic asupra biodiversității din zonă

Primul amenajament elaborat pe baze științifice moderne și unitare pentru fondul forestier proprietate publică a statului din U.P. III Iarba Rea a fost cel care a intrat în vigoare în anul 1952, amenajamentul actual (întocmit în anul 2022) fiind cel de al optulea.

Astfel, având în vedere perioada îndelungată de gospodărire durabilă a fondului forestier și factorii destabilizatori de natură biotică și abiotică care s-au manifestat în zonă, se poate afirma că, menținerea integrității pădurilor și a biodiversității naturale, a fost unul din principalele obiective ale managementului asigurat de personalul silvic, în baza amenajamentelor silvice întocmite.

Reglementările pe care amenajamentele le implementează (împreună cu alte acte legislative ale sectorului silvic) **asigură existența și protecția anumitor componente și conexiuni ale ecosistemelor din ocolul silvic analizat** (inclusiv ale celor protejate), lipsa amenajamentelor (reglementărilor acestora) putând duce la grave și ireparabile perturbații în însăși existența ecosistemelor respective.

S-a demonstrat că prin implementarea prevederilor amenajamentelor silvice se realizează următoarele:

- conservarea unor arii naturale protejate, a arboretelor cu un potențial genetic deosebit a zonelor tampon ale anumitor rezervații, a pădurilor incluse în ariile protejate cuprinse în rețeaua ecologică Natura 2000, a arboretelor situate pe terenuri cu înclinare mai mare de 35 grade, a arboretelor limitrofe căilor de comunicații și căilor ferate, a arboretelor din jurul marilor construcții hidrotehnice, a arboretelor instalate pe terenuri degradate, a arboretelor destinate protecției unor specii ocrotite din faună, a arboretelor din ecosisteme foarte rare, amenințate

sau periclitare, a arboretelor limitrofe zonei de protecție integrală a parcurilor naționale și/sau naturale etc.;

- conducerea majorității arboretelor la vârste de peste 100 de ani;
- realizarea unor lucrări de îngrijire și conducere prin care să se mențină și să se îmbunătățească starea de sănătate, stabilitatea și biodiversitatea naturală a fiecărui arboret și a pădurii în ansamblul ei;
- promovarea unor compoziții de regenerare cât mai apropiate de cele ale tipurilor natural fundamentale de pădure;
- adoptarea unor metode de succesiune a generațiilor de arbori și arbuști (tratamente) cu perioade lungi/medii de regenerare;
- utilizarea în cazul regenerărilor artificiale a materialelor forestiere de reproducere (puieți, sămânță etc.), de proveniență cunoscută/certificată;
- planificarea tăierilor de regenerare în spiritul continuității recoltelor pe durate de minimum 60 de ani - conduce la realizarea unui mozaic de habitate naturale aflate în diverse stadii de dezvoltare, lucru benefic, în primul rând, pentru menținerea și dezvoltarea populațiilor de animale și păsări;
- luarea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea incendiilor;
- ținerea sub control a efectivelor populațiilor de insecte dăunătoare (care pot produce gradații devastatoare) și prin protejarea dușmanilor naturali ai acestora;
- gospodărirea rațională a speciilor care fac obiectul activității de vânătoare, asigurându-se hrană complementară și suplimentară atunci când este necesar, menținându-se efectivele și proporțiile, pe sexe, la niveluri optime, asigurându-se astfel o stare bună de sănătate, evitându-se producerea unor epizootii, totodată respectându-se cu strictețe perioadele de prohibiție și evitându-se executarea unor lucrări deranjante în perioada de împerechere;
- gospodărirea rațională a speciilor care fac obiectul pescuitului, prin amplasarea de construcții hidrotehnice speciale care să contribuie la oxigenarea apei, repopulări cu specii indigene, menținerea arborilor de pe marginea cursurilor de apă, care asigură umbră și hrană, evitarea unor posibile epidemii și respectarea cu strictețe a perioadele de prohibiție;
- recoltarea rațională și ecologică a fructelor de pădure, ciupercilor comestibile și a speciilor de plante medicinale;

- accesibilizarea unor trupuri de pădure prin propunerea de realizare unor noi drumuri forestiere, cu impact minim asupra habitatelor și speciilor din fondul forestier;

- combaterea unor activități umane cu caracter perturbator: braconaj cinegetic și piscicol, turism necontrolat, tăieri în delict, pășunat în zone nepermise, aruncarea deșeurilor de orice fel în ape sau în pădure, rezinaj necontrolat sau neautorizat, recoltarea de alte produse ale pădurii în afara lemnului (fructe, ciuperci comestibile, plante medicinale ș.a.), în mod necorespunzător etc.

Trebuie menționat că, pe lângă cele anterior prezentate, în amenajamentele silvice nu s-au prevăzut/propus următoarele lucrări:

- producerea, utilizarea, stocarea, transportul sau manipularea de substanțe, noxe, aerosoli, materiale sau deșeuri solide, care ar putea afecta speciile sau habitatele protejate din siturile „Natura 2000”;

- realizarea fără discernământ a unor noi construcții forestiere;

- activități care să devieze cursuri de apă, să genereze poluare fonică, luminoasă, atmosferică, sau prin care să se exploateze diverse zăcăminte minerale (de suprafață sau subterane), sau cursuri de ape;

- efectuarea unor activități care să determine deteriorarea sau dispariția (distrugerea) unor habitate sau specii protejate, de interes comunitar;

- crearea unor bariere, de orice natură, care să ducă la izolarea reproductivă a vreunei specii de interes comunitar;

- activități sau lucrări care să afecteze, direct sau indirect, zonele de hrănire, reproducere sau migrare a speciilor de interes comunitar.

*Amenajamentele silvice, departe de a fi simple regulamente de exploatare, au încorporate cunoștințe și analize pluridisciplinare. De aceea, subliniem faptul că **rolul amenajamentului este unul benefic pentru menținerea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor** și că, **fără reglementările pe care le implementează, împreună cu alte acte legislative ale sectorului silvic, anumite componente și conexiuni ale ecosistemelor acum protejate, ar fi putut fi grav perturbate, unele chiar dispărute.***

